

Povinnost interpretovati a aplikovati berně-právní normy a jejich skutkovou podstatu v duchu národně-socialistického světového názoru jest totiž uložena finančním úřadům v § 1 daňového přizpůsobovacího zákona (»Steueranpassungsgesetz«) z r. 1934. Co jest národně-socialistickým světovým názorem, pro to rozhodná jsou především slova Hitlerova: nejvyšším účelem národního státu jest péče o zachování těch rasových právilů, jež tvoří, dávající vznik kultuře, krásu a důstojnost vyššího lidství (»Mein Kampf«); vedení národa nesmí nikdy ustrnouti v správní stroj, nýbrž zůstati živým vedením (proklamace ze září 1933). V tomto duchu rozhodl říšský finanční soud v nálezu z 22. III. 1935, že podnikatel, který snížil svému prokuristovi plat na 499.99 M, aby nebyl stížen větší daní, připadající na nejbližší vyšší stupeň vyměřovacího základu v částce 500 M, má býti zdaněn, jako by vyplácel služné 500 M, a v nálezu z 23. I. 1935, že služné manželů, zaměstnaných u statkáře k pracím zemědělským, dlužno při zdanění sečísti) (citováno podle Deutsche Steuer-Zeitung, roč. 1935, č. 28, 31).

Vůdcovský princip a rasistická myšlenka se projevila též při reorganizaci daňových výborů. Především byli vyloučeni z členství v nich židé a živly politicky nespolehlivé. Později byly tyto výbory přeměněny na poradní sbory, v nichž zasedají z moci úřadu starostové obcí a vedle nich členové, jmenovaní finanční správou.

Zajímavé pak jest, že v některých nových německých berních zákonech z r. 1934 (na př. o dani důchodové, majetkové a z oběhu kapitálu) byla změna právní konstrukce paušalování daní: poplatníkovi se tu již nedává právo účastniti se na dohodě o paušalování, nýbrž ukládá se mu povinnost spolupůsobiti při výpočtu tohoto paušálu.

Národně-socialistické Německo připravuje velkorysé vybudování berního školství. Činí tak zatím arcif především proto, aby podporovalo brannost národa. V Herrschingen, bydlišti státního sekretáře říšského ministerstva financí, byla zřízena říšská daňová škola, v níž jsou vzdělávání úředníci finanční pohraniční stráže, starší 30 neb 35 let, a vojáci stejného věku pro službu dávkovou, do které mají býti převzati ze služby celní, pokud se týče vojenské; tím má býti zajištěno, že ve sboru pohraniční finanční stráže a v armádě budou pouze mladí, silní mužové. Oddělení pro vlastní výcvik finančních úředníků — kancelářských a koncepčních — mají býti teprve později otevřena. U říšské daňové školy má býti také zřízen vzorný finanční úřad I. stolice pro říšské dávky.

Doc. Dr. Čakrt (Brno).

K chystané reformě zákona o Nejvyšším správním soudě.

Po reformních návrzích, směřujících ku zjednodušení a urychlení výkonu právní ochrany, poskytované nejvyšším správním soudem, které vypracovalo a rozeslalo ministerstvo vnitra k připomínkovému řízení v roce 1929, připravila vláda po druhé osnovu, měnící daleko podstatněji dosud platné předpisy o n. s. soudě, obsažené v zákoně z r. 1876 č. 36 ř. z., jeho novele č. 149 ř. z. z r. 1905 a přejaté zákonem z 2. listopadu 1918 č. 3 Sb. z. a n. Značný pokles agendy, pro který byly přerušeny práce na osnově z r. 1929, neměl předpokládaného trvání, naopak, počet stížností k n. s. soudu v posledních letech stále vzrůstá a stala se proto znovu naléhavou potřeba, zabrániti dalšímu přetěžování tohoto tribunálu. Toho chce dosáhnouti právě projednávaná osnova dvěma způsoby: I. Omezením

působnosti n. s. soudu, II. zvýšením jeho výkonnosti prostředky rázu procesnětechnického a organizačního.

Ad. I. § 3 se mění a zní podle osnovy takto:

»1. Z příslušnosti n. s. soudu jsou vyloučeny: a) věci, o kterých přísluší rozhodovati soudům, b) stížnosti na rozhodnutí neb opatření v případech, v nichž je další opravný prostředek správně vyloučen z toho důvodu, že jde o věc malé hodnoty, c) spory o veřejné dávky, spory o náhradu nákladů, jež vznikly provedením správního řízení, zahrnujíc v to i náklady, vzniklé úřadu nebo jeho orgánu, dále spory o náhradu škody, způsobené trestným činem a spory ve věcech zabavení nebo propadnutí věci, nepřesahuje-li předmět sporu, počítajíc v to i sporné vedlejší plnění, nepochybně částku 1000 Kč; d) stížnost odsouzeného na uložení trestu na svobodě, nepřesahuje-li 8 dnů a stížnost odsouzeného na uložení trestu na penězích, nepřesahuje-li částku 500 Kč i tehdy, když byl uložen náhradný trest na svobodě, nepřesahující 8 dnů.

2. Bylo-li rozhodnutí neb opatření doplněno jedním nebo dalšími rozhodnutími neb opatřeními a předmět sporu (c) tím přesáhl částku 1000 Kč, lze ve stížnosti proti rozhodnutí neb opatření, v důsledku něhož předmět sporu přesáhl částku 1000 Kč, bráti v odpor celou spornou částku, nebyla-li připuštěna stížnost na původní rozhodnutí neb opatření podle odst. 3.

3. Soud může usnesením přijmouti k projednání stížnost i v případech odst. 1 b) c) d), učinil-li ten, kdo se cítí ve svých právech poškozen, odůvodněný návrh a uzná-li soud, že věc má zásadní nebo pro navrhovatele velmi vážný význam. Soud dříve než o tomto návrhu rozhodne, dá příležitost žalovanému úřadu a straně spoluobžalované, aby se o něm vyjádřily.«

Odpovědí na otázku, je-li takové omezení působnosti n. s. soudu vyloučením »věcí nepatrných« v souhlase se zásadou spravedlnost rovně všem, vzhledem na to, že pojem velké či malé hodnoty předmětu sporu je relativní a řídí se sociálním postavením a majetkovými poměry stěžovatele, poukazují na článek Dra Karla Nováka, Všehrd roč. XVI. č. 2. Jakýmsi korektivem tohoto omezení kompetence n. s. -u má býti ustanovení odst. 3., ostatně nepřiliš praktické vzhledem k účelu, jež osnova sleduje a tím jest ulehčení n. s. -u. Podle §-u 3 odst. 3 však bude n. s. nucen rozhodovati o věci dvakráte: v senátě tříčlenném o přípustnosti návrhu. v senátě pětičlenném o merituu věci. Nebylo by jednodušší přikázati vůbec věci menšího významu a menší hodnoty restringovaným senátům?

Znepřístupnění právní ochrany, poskytované n. s. soudem znamená i předpis §-u 40, podle něhož »byla-li stížnost zamítnuta nebo odmítnuta, vyjmajíc případ odmítnuti a limine, uloží soud stěžovateli usnesením, aby nahradil náklady, jež vzešly státu tím, že se konalo řízení před n. s. soudem a to ve výši od 200 do 4000 Kč . . . je-li stěžovatelem stát, ustanovení toto neplatí.« Nejde tedy již o pouhé snášení útrat protistrany jako dosud, ale vlastně o poplatek za úřední výkon, který tímto osnovou zavádí i u soudu, ačkoliv přísluhování spravedlnosti jest základní povinností státu a proto bezplatné. Zásadě ekvity neodpovídá dále ani to ustanovení, že stát — v konkrétním případě stěžující si úřad — této polatkové povinnosti nepodléhá, neboť při snášení rizika bezzákladné stížnosti si mají býti strany rovný. Nelze ovšem popřít, že účinku, který se má v praxi projevit snížením počtu nerozvázných stížností, bude tímto prostředkem nepochybně dosaženo. Jest jen otázkou, nebylo-li by možné dojíti stejného cíle i jinými cestami, které by n. s. soudu neubíraly na jeho charakteru soudu a nečinily jej pouhou další administrativní instancí.

Takovou cestou, které osnova používá, jest zvýšení pokuty na kverulantství (§ 41), která činí nyní 50—10.000 Kč za stížnosti, brojící proti jasnému znění zákona, za svévolné námítky a návrhy nebo vědomě ne-

správné údaje. Značně zvyšuje osnova i poplatky ze stížnosti (§ 47 — 100 Kč z archu, za každé další rozhodnutí neb opatření, proti kterému stížnost směřuje, se zvyšuje tento poplatek o 100 Kč za arch, právě tak jsou zpoplatněny opisy a další stejnopisy) a to bez ohledu na hodnotu předmětu sporu.

Ad. II. § 13 o složení a činnosti senátů podružuje pravidelné senáty pětičlenné; senáty tříčlenné fungují, jde-li o přípravná opatření nebo mezitímní rozhodnutí, počítajíc v to i rozhodnutí podle §-u 3 odst. 3, dále o věci, které zvláštní zákon nebo shromáždění všech členů se schválením vlády těmto senátům přikáže. Senáty sedmičlenné budou rozhodovati o právních otázkách, při nichž mínění senátu tří- nebo pětičlenného, který věc projednával odporuje dosavadní judikatuře n. s. soudu. Plenární senát svolává president n. s. soudu podle pravidel jednacího řádu (§ 2 nař. 209/1907 ř. z.) zejména jde-li o stanovení právních zásad a řešení otázek všeobecného významu a rozhodnutí tohoto senátu jsou pro senáty závazná. Činí tedy osnova zadost požadavku zabezpečení jednotnosti judikatury a to jednak ustanovením, podle něhož úchylnka od dosavadní judikatury podmíněna jest úvahou širšího sboru — sedmičlenného senátu — jednak předpisem, že tam, kde dosud není precedenčního případu, dává judikatuře pevný směr rozhodnutí senátu plenárního, které jest — a v tom shledáváme nejvýznamnější novum celé osnovy — pro ostatní senáty závazné. Konformitou svých rozhodnutí ušetří si n. s. s. nejvíce zbytečné práce, neboť stálá praxe n. s. s-u bude jak správním úřadům tak občanstvu ne-li pramenem práva, tedy aspoň bezpečným ukazovatelem na cestě spravedlnosti.

Konečně má se n. s. soudu dostati i řádného vybavení personálního přibráním potřebného počtu pomocných referentů a zaměstnanců vyšší pomocné služby právní, účetní a kancelářské (§ 10 odst. 2). Podmínku soudcovské kvalifikace nejméně poloviny radů v senátech osnova zrušuje.

Důvodová zpráva k tomu podotýká, že »účast soudců v senátech nelze sice podceňovati, ale nelze tvrditi, že by právníci administrativní služby byli méně schopni pro tento úřad«. Nejde však o schopnost nebo o neschopnost, nýbrž o jinou povahu soudce a administrativního úředníka, jež mají v senátech se vzájemně vyrovnávati.

Dr. Nora Budínová (Bratislava).

XI. Mezinárodní kongres pro trestní právo a vězeňství.

XI. Mezinárodní kongres pro trestní právo a vězeňství, jehož se zúčastnili zástupci 48 států, se konal v Berlíně ve dnech 18.—24. srpna 1935 za předsednictví presidenta říšského soudu Dr. Bumkeho. Vlastní práce berlínského kongresu byly rozděleny do těchto čtyř sekcí: I. Zákonodárství; II. Správa; III. Prevence; IV. Mladiství. Každé z těchto sekcí byly předloženy k zodpovězení tři otázky. Otázky a resoluce v jednotlivých odborech byly tyto:

I. Odbor. (Zákonodárství).

První otázka: Jaká práva je připustiti trestnímu soudci při výkonu trestu?

Resoluce: 1. V zájmu účelné obrany společnosti proti zločinnosti je žádoucí, aby důležitá rozhodnutí o výkonu trestů na svobodě byla svěřena bez výhrady buď soudci, státnímu zástupci nebo smíšené komisi, již by předsedal soudce nebo státní zástupce.

2. Je žádoucí vytvořiti organizační formy, které by umožnily rozšířiti oblast působnosti soudce nebo státního zástupce. Toto rozšíření mělo